

Conf. univ. dr. Claudiu-Paul BUGLEA

Dreptul internațional privat român

din perspectiva reglementărilor europene aplicabile
în domeniu și a Codului civil român

Conf. univ. dr. Claudiu-Paul BUGLEA

Dreptul internațional privat român

din perspectiva reglementărilor europene
aplicabile în domeniu și a Codului civil român

Ediția a III-a, revăzută și adăugită

Universul Juridic
București
-2021-

CAPITOLUL 1

ASPECTE INTRODUCTIVE PRIVIND DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT

1. Elementul de extraneitate

Dreptul internațional privat¹, cunoscut în alte sisteme de drept și sub denumirea de Dreptul conflictului de legi (*The conflict of laws*)², ca disciplină de studiu, prezintă o particularitate constând în faptul că studiază raporturile juridice de drept privat cu element de extraneitate.

Elementul de extraneitate este acea parte a raportului juridic aflată în străinătate sau sub incidența unei legi străine. El nu este un element nou (al patrulea după: subiecte, conținut, obiect) al raportului juridic, putându-se regăsi în oricare dintre aceste trei elemente.

Astfel:

– elementul poate exista în legătură cu subiectele unui raport juridic, de exemplu pentru persoanele fizice: cetățenia uneia/ambelor părți, domiciliul sau reședința, religia (în anumite sisteme de drept); iar pentru persoane juridice: sediul, naționalitatea sau fondul de comerț;

---

¹ Pentru analize monografice, a se vedea: I.P. Filipescu, *Drept internațional privat*, Ed. Universul Juridic, București, 2006; D.A. Sitaru, *Drept internațional privat*, Ed. Lumina Lex, București, 2000; D. Gutmann, *Droit international privé*, 6e édition, Ed. Dalloz, 2009; J. Derruppe, *Droit international privé*, 13e édition, Dalloz, 1999; G. Goldstein, E. Groffier, *Droit international privé*, Les Éditions Yvon Blais Inc., 1998; Cheshire, North and Fawcett, *Private international law*, 14th edition, Oxford University Press, 2008; T. Ballarino, D. Milan, *Corso di diritto internazionale privato*, terza edizione, Ed. Casa Editrice Dott Antonio Milani (CEDAM), 2008; B. Barel, S. Armellini, *Manual breve Diritto internazionale privato*, Dott. A. Giuffrè Editore, Milano, 2007; E. Groffier, *Précis de droit international privé québécois*, 4e édition, Les Éditions Yvon Blais Inc., 1990.

² A se vedea: I. Brown, *Conflict of laws*, Ed. Old Bailey Press, Londra, 2001; Dicey and Morris, *The conflict of laws*, 12th edition, Ed. Sweet & Maxwell, Londra, 1993; J.G. Collier, *Conflict of laws*, 2nd edition, Ed. Cambridge University Press, 1994; E.F. Scoles, P. Hay, *Conflict of Laws*, St. Paul, Minn., Ed. West Publishing Company, 1992.

– elementul de extraneitate poate să vizeze obiectul raportului juridic, de exemplu un bun (ca obiect derivat al raportului juridic) care se află în străinătate;

– și, în sfârșit, în legătură cu conținutul raportului juridic, elementul de extraneitate se poate materializa, după caz, în: – în ceea ce privește un act juridic – locul încheierii actului juridic sau locul executării contractului; – iar în ceea ce privește un fapt juridic – locul săvârșirii delictului, locul producerii prejudiciului.

2. Conflictul de legi

În cazul în care într-un raport juridic apare un element de extraneitate, pentru cel care trebuie să soluționeze aspectele care țin de acel raport se naște o problemă specifică: conflictul de legi.

Acesta este pasibil de două definiții:

– o definiție științifică: conflictul de legi este instituția care apare în cazul în care într-un raport juridic există un element de extraneitate și care constă în aceea că acelui raport juridic îi devin susceptibile de a i se aplica două sau mai multe sisteme de drept aparținând unor state diferite;

– o definiție metaforică: conflictul de legi este acea problemă care se pune în mintea celui care urmează să soluționeze un litigiu constând în întrebarea: care sistem de drept urmează a se aplica?

De exemplu, avem un contract de vânzare-cumpărare încheiat între o parte română – vânzător – și o parte germană – cumpărător. Contractul se încheie la București, marfa urmând a se livra în Germania. Între părți apare un conflict/litigiu legat de neexecutarea obligației de plată de către partea germană. Instanța română este sesizată. Întrebarea principală este: ce lege urmează să aplice aceasta?

Elementele definiției ale conflictului de legi:

1. izvorul conflictului de legi: elementul de extraneitate;
2. conflictul de legi nu trebuie să ne ducă cu gândul la un conflict de suveranitate între state. Acest tip de conflict nu are nicio legătură cu dreptul internațional privat.

Astfel, sintagma „conflictul de legi” (termen generic) trebuie înțeleasă drept un „concurș de legi” (în sensul că se pot aplica ambele sisteme de drept). Și spunem acest lucru deoarece importantă este susceptibilitatea aplicării a cel puțin două sisteme de drept, normele materiale (aflate în concurs) putând conține uneori chiar aceeași reglementare.

Foarte important de reținut este că, deși conflictul se numește „de legi”, acest concurs există între sistemele de drept ale statelor respective.

Conflictul urmează a fi soluționat prin prisma sistemului de drept al instanței sesizate.

3. Raporturile juridice de drept internațional privat

Conflictul de legi poate să se nască numai în legătură cu un raport juridic de drept privat. Numai în raporturile juridice de drept privat judecătorul național poate aplica o lege străină.

Ramurile în care pot apărea conflicte de legi:

- Dreptul comerțului internațional;
- Dreptul transporturilor;
- Dreptul civil;
- Dreptul familiei;
- Dreptul comercial;
- Dreptul muncii;
- Dreptul procesual civil.

Aceste domenii de reglementare le găsim prevăzute în art. 2.557 alin. (2) din Cartea a VII-a a Codului civil, intitulată *Dispoziții de drept internațional privat*: „în înțelesul prezentei cărți, raporturile de drept internațional privat sunt raporturile civile, comerciale, precum și alte elemente de drept privat cu element de extraneitate”.

Per a contrario, raporturile de drept public (drept administrativ, drept penal, procedură penală, drept fiscal, drept financiar) nu dau naștere la conflicte de legi, deși uneori și în aceste raporturi juridice pot interveni elemente de extraneitate.